

Endelig dokument:

Vi krever en ekstraordinær statlig satsing på bygging av nett og ny fornybar kraft i nord

Tidligere var det utenkelig at strøm skulle bli faktorer som kunne påvirke næringsutviklingen negativt. I dag er dette de harde fakta. Vi har ikke nok strøm til å møte alle behov og ønsker for det grønne skifte og kraftprisene er alt for høye til å bevare eksisterende og fremtidig næring.

Troms Arbeiderparti stiller seg bak regjeringens klimamål. Menneskeskapte klimaendringer og global oppvarming er den mest alvorlige trusselen mot livsgrunnlaget på jorda. Innen 2030 må verden halvere utslippene av klimagasser og det haster med tiltak for å unngå en global oppvarming på over 1,5 grader. Dette må løses med kutt i utslipp i alle deler av samfunnet og særlig er det viktig at Norge investerer i fornybar energi og utvikling av karbonfangst- og lagring (CCS).

Klimatiltak i hele industrien og i næringslivet er nødvendig, også på norsk sokkel, for at vi skal nå våre klimamål. Regjeringsplattformen - Hurdalsplattformen legger til grunn at olje og gass industrien skal elektrifiseres med havvind og andre teknologier. Dette for å forhindre kraftunderskudd, økte kraftpriser og et kraftnett uten ledig kapasitet. Havvind og andre teknologier vil samtidig sikre mer kraft og teknologier vi trenger for det grønne skifte.

Statnett legger til grunn av landsdelens allerede i 2027 går mot et kraftunderskudd. Overføringsnettets vårt er dårligere utbygd og har flere flaskehalser. Vi skal gjennom et grønt skifte, og de fleste tiltakene vil medføre stor økning i behovet for fornybar kraft og bedre nettkapasitet. Utfordringsbildet kan samlet sett medføre svært høye strømpriser i nord og at utviklingen av eksisterende og nytt næringsliv stopper opp hvis ikke gjør noe.

Det haster. Allerede nå er all overskuddskapasitet reservert og både eksisterende bedrifter og nyetableringer får nei av Statnett. Noen steder, eksempelvis på Senja, er kraftnettet nær fullt utnyttet uten ny etterspørsel.

Troms Arbeiderparti krever derfor et hurtigløp for bygging av ny kraftproduksjon og kraftnett i nord. Dette må komme før det blir gjort vedtak om stor økning i kraftetterspørselen. Oljeindustriens kraftbehov kan ikke gå på bekostning av annen samfunns- og næringsutvikling. Elektrifisering av Melkøya kan derfor kun skje når det er tilstrekkelig kapasitet i nett og produksjon til å dekke nå og framtidas etterspørsel i landsdelen.

I en landsdel med store avstander virker lovforskriften om anleggsbidrag sentraliserende. Bedrifter som må tilknyttes distribusjonsnett med forholdsvis lange avstander vil i dag måtte betale flere titalls millioner kroner i anleggsbidrag, for å få økt kapasiteten tilstrekkelig i henhold til deres behov. Ofte er dette steder med en enkelt hjørnesteinsbedrift som må ta løftet alene, i motsetning til sentrale strøk hvor det kan være flere bedrifter å dele på kostnaden med. Vi må ha en kraftpolitikk som gjør at også distriktsnæringer gis anledning til å utvikle seg og ta del i det grønne skiftet.

Når kraftproduksjonen bygges ut må samfunnsnyttene og klimamål prioriteres og det må sikres at strømmen fordeles rettferdig. Reservert kapasitet av strøm må omdeles etter nye kriterier med politiske prioriteringer som også ivaretar eksisterende næringsliv og grønne arbeidsplasser. Vi må bort fra «først til mølla» prinsippet.

Sikkerhet - et felles ansvar

Vi må investere mer i forsvar - fordi et sterkt forsvar trykker freden. Og vi må øke motstandsdyktigheten i det sivile samfunn. Troms Ap mener derfor det er viktig at man sørger for at det gis tilstrekkelig og nødvendig oppmerksomhet og bevilgninger for å sikre Norges forsvar og beredskap.

Kompetente medarbeidere tenderer til å flytte dit hvor de spennende arbeidsplassene finnes. Det må det bygges tilstrekkelig med boliger slik at forsvarets ansatte og deres familier kan bosette seg der de gjør tjeneste.

Troms Arbeiderparti mener at den nordligste landsdelen er særskilt viktig i et geopolitisk og strategisk bilde. Derfor må dagens forsvarsstruktur ressursettes med økonomi, utdannet personell og en forsterking av vedtatte investeringer i gjeldende langtidsplan. I dette inngår at hæren anskaffes helikoptre, med Bardufoss som hovedbase. Det samme gjelder sjøforsvaret, der maritime helikoptre spiller en viktig delfunksjon i et helhetlig sjøforsvar sammen med Fregattvåpenet og Kystvakta.

Det er farlig å gjøre seg avhengig av autoritære regimer - fordi ulike avhengigheter innen økonomi, teknologi eller olje/ gass kan bli brukt mot oss. Skal vi håndtere krise eller konflikt over tid kreves det økt fokus på både planlegging, forbedrede beredskapsstrukturer og trening i disse. Men sikkerhet og beredskap er mye mer enn Forsvaret. Situasjonen i Ukraina viser oss hva som skjer når infrastruktur og kommunikasjon blir ødelagt. Vi bør snarest sette på å sikre nødvendige tjenester, slik at offentlige leveranser kan fokuseres i en krisesituasjon. Industri og næringsliv bør i større grad samarbeide med det offentlige om en felles sikkerhetsstrategi.

Uttalelse om helse og omsorg –

Helse og omsorgstjenestene er særdeles viktig for vår felles velferd. Tjenestene skal være av høy kvalitet og leveres nær folk i hele Troms.

For å lykkes med framtidens utfordringer sier Troms Ap nei til kommersialiseringen og privatiseringen av disse tjenestene. I framtiden må vi løse utfordringene gjennom trygge fellesskapsløsninger.

Vi må sikre rekruttering og at helsepersonell blir værende i yrket. Nødvendig kompetanseheving for ansatte i helsevesenet må sikres – særlig utenfor de store byene.

Det trengs et særskilt løft i kommende statsbudsjetter for å sikre en bærekraftig og trygg helsetjeneste for alle, både i kommunene og i spesialisthelsetjenesten.

Troms Arbeiderparti ønsker å fortsette arbeidet for å sikre nok fastleger. Antall lege i spesialisering del 1 (LIS1)-plasser må økes slik at køen reduseres. Samtidig må opptrappingen av studieplasser på medisin fortsette.

Ved krav om å spare penger samtidig som en skal jobbe med fremtidig klinikkstruktur kan en risikere at tilbud utenfor Tromsø reduseres for å bygge opp kapasitet der.

Vi mener derfor at:

- Fortsatt statlige bidrag til fornyelse av sykehjem og omsorgsboliger.
- Fortsette å styrke innsatsen for utdanning av helsepersonell.
- Sikre at spesialisthelsetjenestene ved Universitetssykehuset i Nord-Norge gis funksjoner og ressurser som skal sikre nødvendige og likeverdige tjenester for befolkningen i landsdelen. Herunder en styrket finansiering av våre sykehusbygg.
- Fullfinansiere fastlegeordningen som sikrer flere fast ansatte leger i kommunene.
- Som et viktig tiltak for å rekruttere og beholde sykepleiere og helsefagarbeidere må det gis bedre lønnsforhold og sikre hele og faste stillinger. Det må også sikres lærlingeplasser i både primær og spesialisthelsetjenestene.
- Troms Arbeiderparti vil jobbe for utjevning av økonomiske utfordringer tilknyttet kompetanseheving blant helsepersonell som må gjennomføres utenfor regionen.
- For Troms Arbeiderparti er det viktig å bevare både psykisk- og somatisk helsehjelp i hele fylket.
- Helse nord har store utfordringer. Troms Arbeiderparti mener disse må løses gjennom tett kontakt med kommunene. Kommunene må aktivt delta i både problembeskrivelsen og løsninger som velges.
- Troms Arbeiderparti vil øke antall LIS1 stillinger til et tilstrekkelig behovsdekkende nivå

Inntektssystemet fylkeskommuner

Fylkeskommuner

Inntektssystemutvalget har levert sitt forslag til hvordan inntektssystemet bør innrettes for fylkeskommuner fra og med 2024, og Troms Arbeiderparti vil uttrykke bekymringer for flere av konklusjonene.

Utvalget legger opp til at Troms fylke skal få 116 millioner kroner mindre per år med det nye inntektssystemet. Det kommer til å bli dramatisk for drift og fremtidige prosjekter, og ikke minst for tjenesteleveringen til innbyggerne.

Troms Arbeiderparti mener at man ikke må gi dårligere vilkår for fylkeskommuner i nord, spesielt siden vi nå innfinner oss i en endret sikkerhetspolitisk situasjon med et bakteppe av demografiske utfordringer.

Kollektiv

Ekspertutvalget foreslår en modell for kollektivnøkler som er uakseptabel. Her flyttes penger fra kystfylkene til det sentrale Østlandet. For Troms innebærer det et samlet tap for buss, bane og båt 58 mill. kroner, og et tap på 10 mill. kroner på ferje.

I hovedmodellen for ekspertutvalgets kollektivnøkler er det også foreslått en "trengselsfaktor". I motsetning til hovedregelen om mest mulig objektive kriterier, er dette en subjektiv faktor for å fordele mer penger til storbyene. For Troms sin del har vi én storby med store driftsutgifter til kollektiv som kunne blitt hensyntatt med denne faktoren, men som er utelatt på grunn av SSB sin definisjon av Tromsø som tre separate tettsteder.

I tillegg har de andre storbyene byvekstavtaler som utløser store midler til drift og investering for kollektivtilbudet, noe Tromsø fortsatt venter på staten for å få.

Vei

Etterslepet på fylkesveinettet er stort i fylket vårt. I tråd med Hurdalsplattformens ambisjoner om å redusere vedlikeholdsetterslepet på fylkesveier i samarbeid med fylkeskommunene, må ikke midlene til dette svekkes. Fylkeskommunen har i prosjektet "Fylkesveiløftet" en historisk satsning på opprustning av fylkesveinettet i Troms på 2 milliarder kroner. Dette prosjektet forutsetter statlige midler. Fylkesveinettet er kritisk infrastruktur, også for statens blålysetater og ikke minst Forsvaret.

Satsninger

I dagens system ligger det flere satsninger gjennom "Tabell C" som nå foreslås å fjernes. Troms Arbeiderparti er helt uenig i det, og mener at både skredsikringsmidler og Nord-Norge-tilskuddet må styrkes – ikke svekkes.